

τὸν Ἀλικιδιάδην καὶ παρακαλεῖ τὴν Α. Μ. ἀπαξ τοῦ ἔτους τοῦλάχιστον νὰ χρεῦῃ ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Θεσείου, φου-
στανελλοφόρος μὲ τὸν λαόν του τὸν *ντζάμικον*. Μᾶς συγ-
κινεῖ τὸ ὠραῖον αὐτὸ ὄνειρον τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ καιρὸς
πλέον ἢ ποιήσεις, ἀφίνουσα τὴν πεπατημένην, νὰ χαράξῃ
ἄλλην ὁδὸν δι' ἧς νὰ συγκοινωνῇ πρὸς τὸ ἐθνικὸν ἰδεῶδες
συμφῶνως μὲ τὰς ἤδη ἀπαιτήσεις τῆς τέχνης καὶ τοῦ πο-
λιτισμοῦ.

Λυπούμενοι, διότι ὁ χρόρος τῆς ἐφημερίδος δὲν ἐπιτρέπει
νὰ ἐξηγηθῶμεν σαφέστερον, καταπαύομεν παραθέτοντες ὡς
ὑπόδειγμα τὸ πρῶτον δίστιχον ἐκ τοῦ πρώτου ποιήματός,
παραμείναν ἐν τῇ μνήμῃ μας.

*Φάληρον, χαβιαρόλαρον, καὶ βουλευτοκρατία,
Ἰδοὺ τῶν Ταρταρίων μας ἡ ρέα τριλογία!*

Ἵνουλουλοῦδ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗΝ

Ὁ ΓΕΩΡΓΙΑΝΤΑΤΑΣ ΔΕΝ ΑΠΕΘΑΝΕ.

Παρακαλῶ νὰ καταχωρήσητε εἰς τὴν ἀξιότιμον ἐφημερί-
δα σας τὰ ἀκόλουθα.

Ποσῶς δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ὁ Γεώργιος Ἰακωβάτος,
πρώην Βουλευτὴς Πάλης, ἀπεθίωσεν. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι
εὑρίσκειται εἰς μεγίστην ἀναιμικὴν κατάστασιν, ἕνεκεν τῆς
διαίτης ἣν τηρεῖ, τῆς ἀποχῆς δηλ. πάσης θρεπτικῆς καὶ
τονικῆς οὐσίας, τῆς ἐλλείψεως καθαροῦ ἀέρος, καὶ τῆς χρή-
σεως χλιαροῦ ὕδατος καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους· πλὴν
τυγχάνει κράσεως λίαν ἰσχυρᾶς καὶ θὰ ζήσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη

εἰσέτι, εἰς τὸ πείσμα τῆς τρομερᾶς διαίτης, ἣν τρεῖς ἀδελ-
φοὶ καλοῦσι *sistema tommasiano*.

Ὁ Γεώργιος, κ. Συντάκτα, ζῆ, καὶ θὰ ἀναφανῆ καὶ αὐθις
εἰς τοὺς συνεπαρχιώτας του, ὅποτε κατὰ πρώτην βουλευ-
τικὴν ἐκλογὴν θὰ ἐκτεθῆ εἰς τὸν ἀγῶνα ὡς ὑποψήφιος μετὰ
τῶν ἀδελφῶν του. Τότε οἱ τρεῖς ὑποψήφιοι περιφερόμενοι
τῆν Ἐπαρχίαν, θὰ ἀλλαλάζουν τὸ *Χριστὸς ἀρέστη* καὶ τὸ
ὁ *Γεώργιος ἀρέστη*.

Τὸ μέλλον τοῦτο θαῦμα εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν κατ' αὐ-
τὰς, ὅποτε ἔφαλλον τρεῖς τὸ *Χριστὸς ἀρέστη* κατὰ τὸν ἐν-
ταφιασμὸν ἐν τῷ προαυλεῖῳ τῶν, ἐνὸς πλαστοῦ πτώματος,
εἰς τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ μέγεθος τοῦ Γεωργίου, τυλιγμένου
εἰς σινδόνην καὶ βελέντσαν, ὅτι δῆθεν ἦτο ὁ νεκρὸς τοῦ
Γεωργάκη.

Τὸ μυστικὸν τοῦτο τὸ γνωρίζουσιν οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ
Γεωργίου, καὶ εἰς τῶν δύο ἐμπιστῶν φίλων τῶν, ὅστις καὶ
μοὶ τὸ ἐνεπιστεύθη.

Καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν διέδιδον οἱ δύο ἀδελφοὶ ὅτι ὁ
Γεώργιος ἀπέθανεν, ἀλλὰ τότε δὲν ἐγένετο ἐνταφιασμὸς.

Μακάριοι ὅσοι ζήσωσι κατὰ τὴν προσεχῆ βουλευτικὴν
ἐκλογὴν, καὶ εὐρεθῶσιν ἐν ταύτῃ τῇ Ἐπαρχίᾳ, διότι θὰ
παρυσταθῶσιν εἰς πρωτοφανῆ κωμωδίαν, μήποτε παιχθεῖ-
σαν ἐν τῷ κόσμῳ!...

Δέχθητε τὴν διαβεβαίωσιν τῶν σεβασμάτων μου.

Ληξουρεὺς φιλαλήθης.

Ο ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ὁ Κουμουνοῦρος εἶναι εἰς τῶν πρωτευόντων, ἢ μᾶλλον
ὁ πρῶτος τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτευτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἀνήκει

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 406)

Ἦτο τὸ μοναστήριον. Δικυθύνθη ἐκείσε, ἐλπίσασα ὅτι ἔ-
μελλε νὰ λησμονήσῃ τὸν κόσμον καὶ ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἐν
τῇ μοναξίᾳ τῆς. Ματαίᾳ ἦτο ἡ ἐλπίς αὐτῆ. Ἡ ἀτυχὴς Αὐ-
γούστα ἦτο τοῦ λοιποῦ προωρισμένη νὰ εἶναι θύμα δύο ἀν-
τιθέτων ἀναμνήσεων, ὧν ἡ μία τὴν ἠπαίλει καὶ ἡ ἄλλη τὴν
ἐβασάνιζεν. Ἡ μὲν ἦτο τύραννος, ἡ δὲ διώκτις. Ἡγωνίσθη,
ἀντέστη, ἐβασανίσθη, ἐμαρτύρησεν. Εἰς μάτην. Ἡ Αὐγούστα
ἐξήντηλσε πᾶν μέσον. Ποῦ νὰ καταφύγῃ τοῦ λοιποῦ, ἀφροῦ
τὸ ἄστυρον τῆς; θρησκοεῖα ἦτο ἀνεπαρκὲς πρὸς αὐτήν;

Τότε συνέβη ἐν τῇ ψυχῇ τῆς γυναικὸς ταύτης γενικὴ ἀνα-
στάσις. Ἦτο τι ὡς μετανάστευσις τοῦ λογικοῦ ὡς προσω-
ρινὸς θάνατος. Ἀπεφάσισε νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὴν ὡς προσωρί-
νως νεκρᾶν, περιμένοντα τὴν ὀρθρινὴν νεκρωσίν. Καὶ ἐπειδὴ ἦ

παρὰ πᾶσαν ταύτην τὴν ἐνδόμυχον ἀνατροπὴν, οὐχ ἦττον
ἐξηκολούθει νὰ ζῆ εἰσέτι, ἡ δὲ ζωὴ εἶναι ἐν χώρῳ, μὴ δυνα-
μένη νὰ ζήσῃ ἐν τῷ στενῷ αἰθέρι τοῦ μοναστηρίου, ὅπου
εἶχε καταφύγει ὡς εἰς προσωρινὸν τάφον, μὴ ἀνεχομένη τοῦ
λοιποῦ νὰ ζῆ ἐν αὐτῷ, ἐσκέφθη, — ἀλλ' οὐχί. δὲν ἐσκέφθη,
μᾶλλον ἐξ ἔρμεμφότου ἠσθάνθη — νὰ καταφύγῃ. . . ποῦ;
Ἀκριβῶς ἐκεῖ, ὅθεν προήρχετο πᾶσα ἡ δυστυχία τῆς. Καὶ
ἐγερθεῖσα τὴν νύκτα διότι ἡ νύξ εἶναι ἡ σκοτεινὴ καὶ ἀπαι-
σία σύμβουλος τῶν δυστυχῶν, κατὰ τὴν νύκτα δὲ ἡ φαν-
τασία πολλαπλασιάζεται, τὸ δὲ λογικὸν ἀποδιμῆ εἰς τὴν
χώραν τῶν ὀνείρων — νύκτα καθ' ἣν δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ
ὑποπέρῃ ἑαυτήν, ἐγερθεῖσα, λέγω, ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν
ἐκείνου. Ὁμοιάζε μὲ τὸν ἄστυρον ἐκείνον τῆς Παραβολῆς, ὅ-
στις ἀπέδημκεν εἰς χώραν μακρᾶν. « Ἀλλ' οὐχί, ἡ Αὐ-
γούστα δὲν μετέβη εἰς μεμακροσμένον τόπον. Τὸναντίον
ἀπῆλθεν εἰς μέρος ἐγγὺς κείμενον. Ἀλλὰ φεῦ, ἡ Αὐγούστα
πρὸ πολλοῦ ἀπέδημει. Καὶ δὲν ἐχρηζε μακρᾶς ὁδοπορίας,
ὅπως ἀπομακρυνθῆ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὑρίσκειτο. Εἶχεν ἐπα-
νέλθῃ μάλιστα ἁρτίως εἰς τὸν τόπον, ὅστις ἦτο μάρτυς τῆς
ἀρχαίας εὐτυχίας τῆς καὶ τῆς μοιραίας ἐκείνης λιποταξίας.
Ἀλλ' ἀπέδημει, ἡ δυστυχὴς Αὐγούστα, ἀπέδημει εἰς χῶ-
ραν μακρᾶν.

Ὁμοῖοι! ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, εἰς τὴν σκι-
νὴν τῆς ἀθῶας ἐκείνης καὶ μακαρίας διαγωγῆς! Ποῖαν συγ-
νήσιν ὑπέστη ἄρα ἡ Αὐγούστα πῆσους σπαραγμῶν

εις τὸ ἔθνος, ἐπιτρέπεται παντὶ πολίτῃ ὅπως ἐξετάζη τὰ κατ' αὐτὸν εἴτε ἐν ὑγιείᾳ, εἴτε ἐν νόσῳ διατελούντα. Καί ὡς πολίτης, καὶ ὡς ἰατρὸς di vecchia scuola ἀκολουθῶ τὰ τῆς νόσου τοῦ μεγατίμου τούτου ἀνδρὸς, καὶ εὐρίσκω ὡς ἐκ τοῦ τηλεγραφήματος πρὸς τοὺς ἐν Παρισίοις καὶ Βιέννῃ πρωτοστάτας ἰατροὺς, ὅτι ὁ Κουμουνδούρος ἐκ μὲν τῆς πρώτης αὐτοῦ νόσου τῆς πνευμονίας ἐθεραπεύθη, πάσχει δὲ σήμερον ἐκ νέας νόσου, τῆς «πυαιμίας» τούτέστι τῆς εἰσπηδήσεως τοῦ πύου εἰς τὸ αἷμα. Τὸ πῦον αὐτὸ προήλθε ἐξ ἀποστημάτων τῆς κοιλίας, τὰ δὲ ἀποστήματα ἐγεννήθησαν ὡς ἐκ τῶν ὑποδοριῶν ἐνέσεων ἐξ ὑδροβρωμικῆς Κινίνης τὰς ὁποίας οἱ ἰατροὶ ἐνήργησαν κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ νόσον. Ὡς συμπέρασμα τούτου ἔπεται, ὅτι ἐάν κατὰ τὴν πρώτην νόσον οἱ ἰατροὶ δὲν ἐνήργουν ὑποδορεῖν ἐνέσεις ἐξ ὑδροβρωμικῆς Κινίνης, ἀποστήματα εἰς τὴν κοιλίαν δὲν θὰ ἐγένοντο, ἀπορροήσεως πύου δὲν θὰ ἐπύργετο, καὶ ὁ Κουμουνδούρος σήμερον ἀντὶ νὰ πνέῃ τὰ λείψια πρὸς θλίψιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἅπαντο, θὰ εὐρίσκητο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Κοινοβουλίου κεραυνοβολῶν τὰ οἰκονομολογικὰ τοῦ κ Καλλιγᾶ.

Ὡς ἀρχαῖος λοιπὸν Ἀσκληπιάδης καὶ ὡς πολίτης εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐρωτήσω διὰ τῆς ἀξιοτίμου ἐφημερίδος σας τοὺς θεραπεύοντας τὸν Κουμουνδούρον ἰατροὺς, τὸ ἐξῆς:

Κατὰ τὴν πρώτην του νόσον ὁ Κουμουνδούρος, δὲν ἐλάμβανε τὰ φάρμακα διὰ τοῦ στόματος, ὥστε ὑποχρεώθησαν ὑποδορεῖν;

Τὰς ὑποδορεῖς ἐνέσεις ἐνήργησαν ἀκολουθοῦντες τὴν ἰατρικὴν μέθοδον ἢ ἕνεκα κατεπειγουσῆς ἀνάγκης, μὴ ἐπιτρεπούσης βραδύτητα ὡς εἰς κακοῦθεις πειρετοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα;

Δὲν ἐγνώριζον ὅτι ἡ κρᾶσις τοῦ Κουμουνδούρου ἦτο τοι-

αυτὴ ὥστε δὲν ἐπέτραπε τὴν ἐφαρμογὴν ὑποδοριῶν ἐνέσεων καὶ μάλιστα ἐκ Κινίνης; καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προῖδωσι τ' ἀποτελέσματα;

Ἐκτὸς τούτων ἐρωτῶμεν τὸν κ. Χρηστομάνον, ἱκανώτατον χημικόν. Ἐάν ἡ Ἵδροβρωμικὴ Κινίνη διαλυθῇ εἰς διάλυσιν κιτρικοῦ ὀξέος μένει αὐτὴ ὑδροβρωμικὴ, ἢ ὑφίσταται παραλλαγὴν τινα;

Ἐρωτῶμεν τέλος τὸν κ. Γ. Ζαβιτσάνον ἐντριβέστατον περὶ τὰ φαρμακευτικὰ νὰ μᾶς εἴπῃ. Τὸ διάλυμα τῆς ὑδροβρωμικῆς Κινίνης εἰς τὸ Κιτρικόν ὀξύ, εἶνε κατάλληλον, εἶνε ἀρμόδιον, εἶνε πρέπον, διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ὑποδοριῶν ἐνέσεων; Δὲν δύναται τούτο νὰ φέρῃ βλάβην;

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματά μου ταῦτα θὰ ἐπανέλθω.

Γιατρός.

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

Ἐν Πάτραις, τὴν 15 Ἰανουαρίου 1883.

Μετὰ παρὰ πολὺ ἐνδιαφέρον ἀνεγνώσθη ἐνταῦθα ἡ ἐν τῷ Μὴ Χάνεσαι δημοσιευθεῖσα ἔκθεσις τῆς ἰατρικῆς ἐπιτροπῆς Ἀθηῶν περὶ τῆς καθαριότητος τῆς πόλεως, μετὰ φρίκης δὲ βλέπουμεν τὴν ἀκηδεῖαν τῶν ἀρχῶν περὶ τοῦ σπουδαιότερου ζητήματος ἧτο τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ δημοσιογραφία αὐτόσε ὑψοῦσα φωνήν, εἴσακούεται, καὶ ἐπύργεται διόρθωσις εἰς τὰ κακῶς κείμενα ἂν ὄχι εἰς ὅλα, τοῦλαχιστον εἰς μερικὰ, ἢ δημοσιογραφία χρησιμεύει ὡς ὁδηγὸς τῆς ὑπνωτοῦσης ἀρχῆς ἀλλ' ἐνταῦθα ἰδίως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πατρῶν δὲν χαπαρίζουν, κατὰ

ἡσθάνθη ἐντός της. Φεῦ, ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, πᾶς βράχος ἦτο ἄφωνος θεατῆς τῆς ἀγνῆς ἐκείνης εὐτυχίας. Ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ, πᾶν κύμα ἦτο λάλος μάρτυς τῆς σεπτῆς ἐκείνης ἀθωότητος. Καὶ τί ἠδύνατο ἢ Αὐγούστα νὰ πολογηθῇ πρὸς τοὺς ἄφῶνους τούτους μάρτυρας; Καὶ πῶς ἠδύνατο νὰ σιγήσῃ πρὸς τοὺς ψιθυρίζοντας τούτους καταμηνυτάς; Τίς ἠδύνατο ν' ἀντείπῃ; Οὐδὲν, ἐπιώπησε. Καὶ διότι ἐσιώπα, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ λαλήσῃ, ἦτο ἐπόμενον ὅτι ἐμελλε νὰ συμβῇ ἔκρηξις ἐν αὐτῇ. Ἡ ἔκρηξις αὕτη ἦτο ἄφευκτος. Ἡ ἔκρηξις αὕτη συνέβη.

Τοῦ λοιποῦ ἡ Αὐγούστα περὶ οὐδενὸς ἐμερίμα πλέον. Ἦρκει ὅτι ἦτο καταδικασμένη νὰ ζῇ, σύρουσα τὸ ἄχθος τοῦ βίου, ὡς θύμα ὅπερ ἐζήτηι μέρος ἵνα θάψῃ, μέρος μὴ φωτιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Διότι δὲν εἶχε σμοῖραν εἰς τὸν ἥλιον», κατὰ τὴν παροιμίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΖ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ὁ κόμης Σανούτος εἶχε φθάσει εἰς Νάξον ἡμέραν τινα τοῦ μηνὸς Ἰουνίου.

Πᾶσαι σχεδὸν αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου εἶχον ὑποταχθῆ. Ἄλλως δὲ οὐδὲν καλλίτερον ἢ ἐζήτουν ἢ νὰ εἴπωσιν τινα.

εἰς ὃν νὰ ὑποταχθῶσιν. Ὡς φαίνεται ἡ δουλεία εἶναι πάντοτε προτιμωτέρα τῆς ἀναρχίας, ὅπως ἡ λέπρα εἶναι προτιμωτέρα τῆς πανώλους. Οὐδεὶς ὑπῆρχε πλέον δεσπότης διὰ τὰς νήσους. Διότι πᾶσα χώρα ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἶχε πέσει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τυχόντος. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἀνῆκεν ἀπὸ πολλοῦ εἰς τοὺς Φράγκους. Οἱ δὲ Βενετοὶ ἦσαν συνάρχοντες αὐτῶν. Ὑπῆρχεν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς βασιλεὺς φράγκος καὶ εἰς ἀρμοστής τοῦ Δόγη τῆς Βενετίας. Ἀδύνατον πῶς συνεβιβάζοντο πάντα ταῦτα. Ὑπῆρχε πρὸς τούτους ἐν αὐτῇ εἰς Πατριάρχης ὀρθόδοξος, ἕτερος ἡμιρθόδοξος καὶ ἡμιλατίνος, ἕτερος καθαρῶς παπιστής, καὶ τέταρτος ἐκ Βενετίας διοριζόμενος, ὁ Θωμᾶς Μοροζίνης, ἂν δὲν ἀπατώμαι. Ὡστε οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀρχιποιέμενοι ἤρκειν ἵνα ποιμαίνωσιν οὐχὶ μόνον τὰ πρόβατα καὶ τὰ εἰρίφια, ἀλλὰ καὶ τὰς θρῆνας καὶ τὰς χήνας προσέτι. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐτρέφαντο κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐν τῇ πόλει τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τὰ τέσσαρα ταῦτα εἶδη τῶν ζώων, ὅπως σήμερον οἱ κύνες εἶναι ἐν πλειονοψηφίᾳ ἐν αὐτῇ, ἀπολαύοντες προνομίων μακαριότητος, καὶ τιμώμενοι ὡς ἅγιοι παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις. Ὑπῆρξε δὲ εὐτύχημα ὅτι ἀνεφάνησαν οἱ Μουσουλμάνοι, καὶ ἐκυρίευσαν ἐπὶ τέλος τὴν πόλιν ταύτην, ἀφοῦ εἶχεν ἀποδειχθῆ ὅτι οἱ τέρας κατέχοντες αὐτὴν διηρῶντο εἰς τέσσαρα στρατόπεδα καὶ ἐξεπροσώπων τέσσαρα εἶδη ζώων. Καὶ ἂν προσθέσωμεν εἰς ταῦτα τὸν λέοντα τοῦ Ἀγίου Μάρκου, ὅστις ἦτο ζῷον πα-

δὴ λεγόμενον, τὴν δημοσιογραφίαν, σατραπικῶς διευθύνοντες καὶ οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι. Το ζήτημα δὲ τῆς καθαριότητος, τὸ ὕψιστον τοῦτο τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν μέτρον, εἶνε καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως παρημελημένον καὶ κατὰ τοῦτο πταίει πρῶτον ὁ κ. δήμαρχος, ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ λαοῦ κ. Θάναος Κανακάρης.

Ἡ παραλία μας ὁ ὠραιότερος τῶν Πατρῶν περίπατος, εἶνε κοπρῶν ἀληθής, ἀδύνατον δὲ νὰ διέλθῃ τις χάριν τῆς θαλασσίας αὔρας, καὶ νὰ μὴ ἀποφράξῃ εἰς ῥίνα καὶ μίπυς καὶ τὰ περίξ τῆς πόλεως μας, θελκτικὰ ἄλλως τε μέρη, στερεοῦνται τοῦ πλεονεκτήματος! τῆς παραλίας;

Καθαριότης εἶνε τὸ πρῶτον συστατικὸν μιᾶς πόλεως, καὶ ἀποτέλεσμα τῆς καθαριότητος ἡ **ὑγεία, ἀσφάλεια** εἶνε τὸ δεύτερον, καὶ τῶν δύο τούτων ἡ πόλις τῶν Πατρῶν στερεῖται. Ὁ κ. δήμαρχός μας εἰς τινα μόνον καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπουσιώδης ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του, παρημέλησε δὲ τὰ ἀναγκαϊότερα. Ὁμολογουμένως περαιοῦνται πολὺ τὴν πλατείαν "Αρεως, καὶ ἡ πλατεία αὕτη ἐγένετο πολυτελεστάτη, καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ὁμοίαν ταύτης ἐν Ἑλλάδι δὲν ἀπαντᾷ τις ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του εἰς τοὺς ἐξοχικοὺς δρόμους, καὶ πράγματι ἀπεκτήσαμεν τοιοῦτους πολλοὺς, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του εἰς τὰς ἀγοράς, καὶ πράγματι ἔχομεν τρεῖς μεγαλοπρεπεστάτας, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν εἰς τὸ θέατρον, καὶ χάρις εἰς τὴν ὑψηλὴν προστάξιαν του τὸ θέατρον λειτουργεῖ παρά ποτε κανονικῶς.

Τέλος εἰς ὅτι ἡ διότι ἐνδιαφέρεται, αὐτὸ καὶ εὐδοκίμει καὶ χάρις εἰς τὸν φιλόμουσον δήμαρχόν μας ἀκούσαμεν καὶ εἶδομεν προχθές τὸ μελόδραμα «**Due Foscari**», εἰς τὴν παράστασιν τοῦ ὁποίου ὁ νέος τενόρος μας ἐπιλοδορήθη μὲ ἀρκετάς πεντάρας ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐκ τῶν ὁποίων νομίζω ἡ μάλλον ἔχω πεποιθήσιν ὅτι ἔλαβε μέρος καὶ ἡ πριμαδό

να, ἀλλὰ μέρος μικρὸν, ἴσως τὸ πλεονάζον τῆς δεκάρας λεπτῶν κατὰ τὸ νέον νομισματικὸν σύστημα τοῦ Καλλιγᾶ.

Ἐξ ὀνόματος πλείστων φιλελευθέρων, σοὶ ἀπευθύνω, φίλτατον **Μη Χάνεσαι** ἐγκάρδια συγχαρητήρια, διὰ τὴν φιλελευθέρων καὶ τῆς ἐποχῆς γλώσσαν δι' ἣς γράφετε ἰδίως ὅταν πρόκειται διὰ μεσαιωνικὰ καὶ σατραπικὰ τινα ἔθιμα, ἅτινα εἰσέγαγε καὶ ἡ αὐτὴ μας, καὶ τὰ ὅποια θέλουσε κτύπημα, σὰς συγχαίρομεν διὰ τὸ θάρρος σας· ἀλλὰ σεῖς εὐτυχῶς καὶ θάρρος ἔχετε καὶ μὲ ἓνα μόνον ἔχετε νὰ κάμντε, ἡμεῖς ὅμως οἱ ἐπαρχιώται καὶ ἰδίως οἱ Πατρινοὶ καὶ θάρρους στερούμεθα, καὶ μὲ πολλοὺς τυραννίσκους ἔχομεν νὰ κάμωμεν, ἐξ ὧν θὰ ἀπαλλαγῶμεν τότε ὅταν κατὰ τὴν δημόδιον παροιμίαν, ἴδωμεν τ' αὐτὴν μας χωρὶς καθρέφτη.

Ἐχομεν ὄγκους ὀνομάτων μεγαλειότητος καὶ τοῦ Παναχαϊκοῦ μας, ἅτινα κληρονομικῶς ζητοῦσι τὴν ἀρχὴν, μᾶς ἐπνίξαν, οὔτε ἡ δημοσιογραφία τολμᾷ νὰ ἐγειρῇ φωνὴν καὶ κτυπήσῃ τὰ μεσαιωνικώτατα καὶ σατραπικώτατα ταῦτα ἔθιμα, διότι φοβοῦνται τὰς συνεπειάς. Ἐχομεν σατράπας ἔχοντας ὄχι μόνον τοιαῦτα ἔθιμα, τὸ ὀλιγώτερον κακὸν ὅπερ ἔχει καὶ ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ μὴ ἀξιοῦσας οὔτε νὰ σὲ χαιρετίσωσι σὲ τὸν ἀνεπτυγμένον, τὸν μὴ κάμνοντα ντεμενὰ πρὸ τῆς διαβάσεώς των, ἐνθ' τουλάχιστον ὁ ἰδικός σας αὐτόθι σὰς ἀξιοὶ καὶ τοῦ πύλου καὶ τοῦ μειδιάματός του. Καὶ δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν ἡ **ἀκαθαριότης** τῆς πόλεως Πατρῶν, καὶ ἡ **ἀναρχία**, ἔχομεν καὶ τὸν **κοτσαμισμὸν** ὅστις ἐγείρει ἐν τῇ δημοκρατικῇ πόλει τῶν Πατρῶν θρασεῖαν τὴν κεφαλὴν καὶ φοδοῦμαι μὴ μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τοὺς χρόνους του.

Ἡ πόλις Πατρῶν ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν στοιχείων: **Κοτσαμισμῶν**, καὶ τοιοῦτοι εἶνε οἱ φέροντες ὀγκώδη ὄνομα, ἐπιδικῶντες δὲ πάντοτε τὴν ἀρχὴν, **Συντηρητικῶν** ἄρκουμένων, εὐχαριστοῦμένων εἰς τὸ παρὸν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ

νίσχυρον καὶ ἐβρυχάτο ἐπὶ πέντε καὶ ἐξ αἰῶνας λίαν κραταιῶς, ἐωσότου ἐφόρησε, καὶ ἐκ τοῦ δέρματός του κατεσκευάσθησαν τέσσαρα ἢ πέντε κράτη, τότε τὰ ζῶα ἐκεῖνα, τὰ ἐκπέμποντα διαφόρους φωνάς, ὁμοιάζον πρὸς τοὺς ἀμυκωμένους θεοὺς», the **bleeding gods**, καθὼς λέγει ὁ Μίλτων, οἵτινες ἐφόρησαν, καὶ κατόπιν τούτων εἶλθεν ὁ χριστιανισμός. Οὕτως ἦλθαν οἱ Τοῦρκοι κατόπιν τοῦ ἀγρόνου καὶ μακροῦ ἐκεῖνου ἀνταγωνισμοῦ, οὗ κονίστρα ἦτο ἡ Ἀνατολή τότε. Σήμερον ὅμως ἀν' ψοφήτῃ ὁ «ταχυροκύνων» δὲν βλέπομεν τινα ὅστις νὰ φιλονικήσῃ τὸ ἄθλον τῆς οἰκουμένης πρὸς τὸν ἀερυθρὸν χοῖρον», διότι οὗτος πιθανὸν νὰ συμβιβασθῇ εἰρηνικῶς πρὸς τὴν «κίσαν», τὴν λαλοῦσαν ποικίλας φωνάς καὶ παίζουσιν διάφορα ὄργανα. Ἄλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ προκείμενον.

Τὸν Σανούτον εἶχον ἀκολουθήσει εἰς τὴν ἐκστρατείαν πολλοὶ εὐπατρίδαι, οἷον ὁ Μαρῖνος Δάνδολος, ὁ Λεονάρδος Φόσκολος, ὁ Ἰακώβος Βαρότσι, ὁ Ἰωάννης Κουϊρίνης, ὁ Φιλόκαλος Ναυῖγαγιούζος, ὁ Ἀνδρέας Γίτζης, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰερεμίας καὶ ἄλλοι. Εἶπομεν ὅτι αἱ πλείεσται τῶν νήσων ὑπετάχθησαν ἀνευ ἀντιστάσεως, καὶ ἦτο ἐπόμενον, διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν κατοίκων ἦτο ἐν θέσει νὰ διοργανώσῃ καὶ νὰ διευθύνῃ ἀντίστασιν. Ἄλλ' ἐν Νάξῳ οἱ Γενοῦαῖοι οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι πειρατὰι οἵτινες ἤρχον ἐξωδίκως τῆς Μεσογείου, εἶχον καταλάβει τὸ φρούριον, ἐν ἓκ τῶν ὀλίγων, ἅτινα οἱ Βυζαντινοὶ εἶχον ποτε κτίσει. Λοιπὸν ὁ Σανούτος

ἀπήτησεν ἀντίστασιν ἐνταῦθα. Καὶ τῷ ἐφάνη τοῦτο ὡς παίγιον τῆς Μοίρας, ὡς ἀκουσία ἐκδίκησις τοῦ ἐδάφους ἐκεῖνου, πρὸς ὃ τὸν συνώδευεν, ἢ μάλλον, ἀρ' οὐ τὸν ἀπεμάκρυνεν ἐν ἔγκλημα...

Οἱ Γενοῦαῖοι ἦσαν ἰσχυροὶ. Εἶχον προβλέψει τὴν περίπτωσιν καὶ εἶχον ἐνεργῆσαι ἐκτεταμέναις δυνάμεις. Εἶχον ἐφόδια ἀρκούντα διὰ τρεῖς μῆνας. Ὁ Σανούτος ἐνόησεν ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἀνευ προδοσίας ἢ ἀνευ παραβόλου τινὸς κινήματος δὲν ἤθελε ποτὲ γίνει κύριος τοῦ φρουρίου τούτου. Ἄλλ' ἡ ἀντίστασις ἐξ' ἧπτε τὴν φιλοπόλεμον μανίαν αὐτοῦ. Οἱ σύντροφοὶ του εἶχον ἀποθαρρυνθῆ. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐψυχράνθησαν ἐντελῶς καὶ ἦσαν πρόθυμοι νὰ συνθηκολογήσωσιν. Ὁ Φόσκολος μάλιστα καὶ ὁ Ναυῖγαγιώτης εἶχον κάμει διαθήματα πρὸς τοῦτο. Ἄλλ' ὁ Σανούτος εἶχε σκοπὸν νὰ ἐπιμείνῃ. Ἄλλως δὲ ὀλίγον τὸν ἔμελε περὶ τῆς ψυχρότητος τῶν ἄλλων. Πλὴν τοῦ Κουϊρίνη καὶ τῶν ἀδελφῶν Γίτζη, οὐδεὶς συνεισένεγκεν τιεῖς τὴν ἐκστρατείαν πλὴν ὀλίγων μισθωτῶν. Οἱ τρεῖς οὗτοι εἶχον τρεῖς γαλέρας, ἀπὸ μίαν ἕκαστος. Ὁ δὲ Σανούτος εἶχε μόνος ὀκτὼ γαλέρας καὶ ὑπὲρ τοῦ πεντακοσίου μισθοφόρους, ἐπαίξε τὴν παρουσίαν του καὶ τὴν τυχὴν του.

Καθ' ἐκείτην ἐπὶ τῇ ἐπισημῇ ἀναφορᾷ, ἦκουε καὶ νέα παράπονα παρὰ τῶν ἐταίρων του. Ἄλλὰ ταῦτα ἦσαν διὰ τὰς ἀκοὰς τοῦ Σατούτου ὡς πνοὴ ἀνέμου. Τῷ ἦτο ὅλως ἀδιάφορον ἀν' αἱ ἐταῖροι αὐτοῦ δυσηρεστοῦντε, ἤρκει νὰ φέ-

μικρεμπόρων ἐκ τῶν πλησίον χωρίων καταβάντων, δοξάζοντων τὴν ὕλην, ἐπιδιωκόντων δὲ τὴν ἀπόκτησιν χρήματος· καὶ τῶν ἄγαν φιλελευθέρων ἢ δημοκρατικῶν ἐπιδιωκόντων τὸν ἀληθῆ ἄνθρωπον. Ἄλλ' ὁ ἀγὼν ὁ φοβερός γίνεται μεταξύ τῶν κοιτασπασιῶν καὶ δημοκρατικῶν ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δευτέρου ἔχουσιν ἀνεκτίμητον ὑπὲρ αὐτῶν σύμμαχον τὴν ἀξιολογὸν νέαν ἐφημερίδα Ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ σύνθημα τὸ Ἐπὶ τὰ πρόσω.

Ἐπόπτης.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΝ ΡΩΜΗ

(ΒΙΔΑΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Βάριον, 16)28 Ἰανουαρίου 1883.

Τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ, ἔμφυτον εἰς τὸν ἄνθρωπον, τυγχάνει ἐτι μᾶλλον ἀνεπτυγμένον ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς Εὐρωπαίοις· αὐτοὶ εἶναι τὰ χαϊδευμένα τῆς μητρὸς φύσεως· τοῖς ἐχάρισεν οὐρανὸν θάλασσαν καὶ ὀρίζοντα καὶ χρώματα καὶ διαγράμματα ὀρέων καὶ λόφων καὶ ἀκτῶν, τὰ ὅποια οἱ ἄλλοι λαοὶ οὐδ' ὄνειρεύονται ποτέ. Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἂν τὸ αἶσθημα αὐτὸ δὲν καλλιεργῆται, μαραίνεται καὶ ἐντὸς τοῦ Παραδείσου ἀκόμη ἢ ἀπανταχοῦ ἐν τῇ φύσει ταύτῃ μειδιῶσα καλλονὴ σκυθρωπάζει ἢ κρυπτεται εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὰ ὄμματα, ὅταν αὐτὸς οὗτος συγκαταλέγων τὰ λανθάνοντα στοιχεῖά της δὲν τὴν ἀναπαριστᾷ ὅψ' ἐν συγκεκριμένον καὶ συντελεσμένον σχῆμα, ὑπὸ τὸ ὅποιον νὰ ἐκφράζεται μία ἰδέα ἢ ἐν αἶσθημα τοῦ ἀνθρώπινου ἐγώ· τὸ σχῆ-

μα αὐτὸ εἶναι τὸ ἀντανάκλασμα τῶν περίῃ ἐγκατεσπαρμένων καλλωνῶν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης αὐτῆς ἰδέας ἢ τοῦ αἰσθήματος συνελκόντος δίκην φακοῦ ἀοράτου τοσαύτας καλλονῆς ἀκτίνας.

Ἄν ὑπάρχη τι ἐν τῷ σύμπαντι δυνάμενον ν' ἀποκληθῆ θεῖον, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἐκτὸς τῆς ἀνθρωπίνης αὐτῆς τέχνης τοῦ ἀναπαριστᾶν τὸ καλόν· δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος ἐποίησε τοὺς θεοὺς του, πολλοὺς ἢ ἓνα ἀδιάφορον· καὶ ὁ μόνος οὗτος ποιητὴς ἐντεινῶν ἐπ' ἀπειρον τὴν ποιητικὴν του δύναμιν τὸ ποίημα τοῦ νοῦ του προσηγόρευσε ποιητὴν ἑαυτοῦ.

Ἡ Ἄνατολὴ εἶναι ἡ πατρίς τῆς τέχνης αὐτῆς, ἢ Ἑλλάς ὑπῆρξε τὸ ἐνδιαίτημά της. Ἄλλ' ὁ κόσμος ἠλλαξεν ἢ τέχνη ἀηδίασασα τὴν ἐκρωμαϊσθεῖσαν καὶ βυζαντινὴν Ἑλλάδα, τὴν ἐμούντζωσε καὶ ἀπῆλθε εἰς τὴν Ἰταλίαν, στρέφουσα ὅμως πάντοτε πρὸς ἐκείνην τὰς ὄψεις καὶ περιβαλλομένη αἰετοπε ἀναβολὴν ἑλληνίδα· ἐν ταῖς ἀρχαῖς τοῦ αἰῶνός μας ἢ ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλάς ἐπειράθη νὰ καλέσῃ καὶ πάλιν εἰς ἑαυτὴν τὴν τέχνην· ἀλλ' ὑπῆρξε τόσον σαχλῆ, τόσον κουτῆ τόσον ἀπρεπῆς ἢ πρόσκλησίς της, ὥστε αὐτὴ ἀπελπισθεῖσα τῇ ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ ἔβαλε φράγκικα.

Καὶ ὡς ὀργισθέντος καὶ ἀπελθόντος τοῦ διδασκάλου τὰ παιδιὰ πεισματωμένα ἰγνογραφοῦσιν ἐπὶ τοῦ πίνακος τὸν μῦτον του ἢ παραμιμῶνται ἐν χορῷ τὴν φωνὴν του, οὕτω καὶ ἡμεῖς σήμερον ἐν ἀπουσίᾳ τῆς τέχνης φαμπρικάρομεν τοὺς στίχους τῶν Παρνασσιδῶν, τὸ ἀγαλμα τοῦ Ρήγα, τὴν μπαράκα τοῦ δημαρχείου, τὴν μάρτυρα Αἰκατερίνην, τὴν αἰθουσαν τῆς βουλῆς, τοὺς λόγους τοῦ Δαμαλά, τοὺς κοπρώνας παρὰ τὸ Δίπυλον καὶ τὴν ἐκθεσιν τῶν κάδρων ἑς τοῦ Μελά.

*

Ἡ Ἰταλία συλλέγει ἑκατομμύρια καὶ προσκυλεῖ τοὺς

ρη εἰς πέρας τὴν ἐκστρατεῖαν του. Ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς προχείρως ἐκρίρευσε τοσαύτας νήσους, τῷ εἶχεν ἐμποιήσει ἀηδίαν ἂντι νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Εἶχεν ἀνάγκην νίκης τινὸς ἵνα μεθυσθῇ. Τὰ τετριμμένα ἐκεῖνα καὶ ἐπιούσια τῆς Βενετίας ὄργια τὸν εἶχεν ἐκνευρίσει. Ἐχρῆζεν ἄλλου εἶδους ὄργιον ὅπως εὐφρανθῇ. Νίκη τις, ἀκριβὰ ἀγοραζομένη, θριαμβὸς τις αἱματηρὸς, ἐρυθρὰ τις ἐξ αἵματος ἡμέρα ἢ νύξ, ἐρυθρὸς τις ἥλιος ἢ ἐρυθρὰ σελήνη, ὅπως ὠνόμαζε τοῦτο, ἠδύνατο νὰ ἐμποιήσῃ νέαν ζωὴν εἰς αὐτόν. Τὸ αἶμα τὸ μέλλον νὰ χυθῆ τῷ ἐφαινετὸ ὅτι ἐμελλε νὰ μεταγγισθῇ εἰς τὰς φλέβας του, ὅπως ἀποδώσῃ αὐτῷ τὴν νεότητα. Ἦν τοσοῦτον ἀκράτως εἶχε καταχρασθῇ. Ἐφραντάζετο καθ' ἑκάστην σκέδιον στρατηγικὰ, τὸ ἐν ἄλλοκοτώτερον καὶ παραλογώτερον τοῦ ἄλλου, καὶ ἀφοῦ τὰ ἐκυοφόρει, τὰ ἀπέριπτεν ὡς ἐξαμβλώματα. Ἠλπίζε νὰ ἐπινοήσῃ τι παραβολώτερον.

Τὴν πρωῖαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπανεύρομεν τὴν Αὐγούσταν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Κοσμά, ὁ Σανούτος εἶχε ἀφρυνισθῆ λίαν πρωῖ.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν εἶχεν ἐπανεύρη τὴν Αὐγούσταν, ἥτις ἄπαξ μόνον συνήνεσε νὰ τὸν δεχθῆ εἰς ἀκρόασιν, καὶ εἶχεν ἔλθει εἰς Νάξον ἀγνοοῦσα καὶ αὐτὴ τί ἐξῆται. Ὁ Σανούτος τῇ εἶχε πέμπσει δεκαπέντε ἐπιστολάς, εἰς ἃς αὐτὴ δὲν ἀπάντηα. Εἶχε παρακαλέσει τὴν Ἡγουμένην Φηλικίτην νὰ συνηγορῇ παρὰ τῇ Αὐγούστῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπισχυόμενος

εἰς ἀντάλλαγμα νὰ φροντίσῃ μετὰ ταῦτα περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ ἀπονεύμῃ ἀτέλειαν εἰς τὰ προϊόντα τῶν κτημάτων τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Κοσμά, ἅμα ὡς καθίστατο κύριος τῆς νήσου. Ἡ Φηλικίτη τὸν ὑπῆρέτησεν, ὅσον ἠδύνατο καὶ προσνήχθη διπλωματικωτάτη καὶ πρὸς τὸν Σανούτον καὶ πρὸς τὴν Αὐγούσταν. Ἡ γυνὴ αὐτῆ ἐνήργει τὰ πάντα τοσοῦτον τεχνικῶς, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὴν συλλάβῃ ἐπ' αὐτοφῶρῳ ψευδομένην. Κατωρθωσε δὲ νὰ εὐχαριστήσῃ ἀμφοτέρω τὰ μέρη. Πρὸς μὲν τὴν Αὐγούσταν ἐλεγεν ὅτι ὤφειλε νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς μετανοίας της καὶ περὶ κατακλήσεως τοῦ μέλλοντος βίου, καὶ ν' ἀπαλλαγθῆ δι' ἡρωϊκῆς ἀποφάσεως τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου. Τὸν δὲ Σανούτον ἐβεβαίωτο ὅτι ὁ παρὼν βίος εἶναι λίαν ἐπωφελεῖς, ἀρκεῖ νὰ ἡξέυρη τις πῶς νὰ τὸν ἐκμεταλλεύται. Τέλος ἡ Φηλικίτη κατ' οὐδὲν προεβίβασε παρὰ τῇ Αὐγούστῃ τὴν πρὸς τὸν Σανούτον συμπάθειαν. Ἄλλ' οὐχ' ἤττον ἐκείνη δὲν εἶχεν ἀνάγκην παροτρύνσεων· τὰ πάντα ἦσαν ἀωφελεῖ πρὸς αὐτήν. Ἀφοῦ ἀντέστρεψεν εἰς τὸν πειρασμὸν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, οἴκοθεν μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν παραινέσεων τῆς Φηλικίτης, ἐπὶ τέλους τὴν πρωῖαν τῆν ῥηθείσης ἡμέρας ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Σανούτον, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ, ἂν ὑκάριαι, ἐντὸς τῆς ἡμέρας.

(Ἀκολουθεῖ)

Μποθέμ.